

**Quintinus van Oostkerke,
een der oudst bekende pastoors
van de Sint-Salvatorsparochie te Brugge
(1332-1334).**

J.G.M. Van den Heuvel

Nu worden kinderen met alle mogelijke televisienamen begiftigd bij hun doopsel (of na de Franse revolutie : bij hun geboorte).

Tot voor enkele jaren kregen veel jongens en meisjes soms de *voornaam* van de patroon van hun parochie : Godelieve (Lieve) te Gistel, Arnold in Oudenburg, Donaas (Donatien) in Brugge, enz.

Dat was dikwijls ook de naam van hun vader, grootvader ...

De *familienaam* was vroeger eerder zeldzaam. (In Nederland kregen veel eenvoudige mensen nogal komische familienamen, wanneer de Fransen hun verplichtten een familienaam aan te nemen).

Wel werd veelal de naam van hun parochie stilaan hun familienaam. Dat bestond nog vóór het concilie bij sommige kloosterorden (bvb. pater Leo van Loppem, Andreas van Oostkamp). Zo was dat bij de Minderbroeders, Capucijnen en Discalsen.

Zo gebeurde het ook rond 1280 met een kleine, mollige baby in Oostkerke : Quintinus van Oostkerke. Kon dat beter ? Zijn eigenlijke familienaam was "de Kersghietere", maar die werd weinig gebruikt. Enkel in de oorkonde van de broederschap van St.-Katarina en St.-Barbara in de St.-Salvatorskerk () wordt hij vermeld onder de naam van "den heere Quintine den Kersghietere, prochiepape van Sinte Salvators" ()) Daar staat ook de naam van waarschijnlijk een familielid : Clais de Kersghietere. Het moet niet alleen een knap, maar ook een verstandig kereltje geweest zijn.

Ik stel me voor hoe die kleine jongen rond zijn zes jaar naar het huis van de koster trok, zijn houten doos opentrok, en er een stuk lei uithaalde, zich op de aarden vloer neerzette en de bak op zijn knieën legde als lessenaar om naarstig de eerste letters te schrijven en te lezen.

Een rap kereltje ! De pastoor zal dat flink jongetje van acht jaar naar de kapittelschool van Sint-Donaas gestuurd hebben, van zodra hij kon lezen en schrijven. Daar moest hij in klas en daarbuiten altijd Latijn spreken, daar leerde hij de H. Schrift en de Gregoriaanse kerkzang bij de scolaster.

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 77 - nieuw nummer S 344, nr. 8

))) Ibidem, Sporcle 1346.

Daar zong hij ook bij het begin van het nieuw kerkelijk jaar op de eerste zondag van de advent de mooie melodie Creator alme siderum (God, Gij die de Scepper zijt van de sterren, Gij die het eeuwige Licht zijt van al wie gelooft, aanhoor ons nederig gebed) en zal hij stiekem de schlager van die tijd met andere woorden gezongen hebben : "Al wie daar zegt de reus die komt, die kere weerom".

Een Anglikaanse kanunnik van het kasteel van Windsor vertelde mij dat ook hij kerkzang gaf, naast bijbel, Latijn en Grieks ... aan jongetjes van acht jaar, die het kerkkoor vormden op het koninklijk kasteel, en dagelijks de psalmen zongen (wij zouden zeggen : de brevier) bij de kanonikale uren : "morning and evening prayers". Zoals nu nog in onze abdijen, gebeurde dat ook in veel van onze oude kerken. En ... Oostkerke hing af van de abdij van Sint-Quintinus-ten-Eilande in Noord-Frankrijk, die in de Polderstreek het patronaat (het recht om de pastoor voor te stellen, en de plicht te zorgen voor de kerk) had in Damme en St.-Katerina, in Moerkerke, Hoeke, Lapscheure en Westkapelle.

Stilaan hielp de jonge Kwint in de kerk als misdienaar, akoliet, lezer (lector) en kreeg de kruinschering : slechts een krans haar sierde zijn jonge kale hoofd, want hij was een clericus, een geestelijke. Later zou hij door de suffragaan (de hulpbisschop) van Doornik de heilige priesterzalving ontvangen.

Studeerde hij nog verder ? Werd ook hij magister in de heilige theologie, zoals zijn voorganger-pastoor van Sint-Salvator, Arnulfus ? Of brachten de moeilijkheden tussen de stad, de graaf en de koning van Frankrijk zijn toekomstplannen in de war ? Immers rond 1302 was hij ongeveer 22 jaar oud.

Door zijn verstand en vlug inzicht beklom hij snel de trappen naar een hoger ambt.

Zeker in 1318 was hij al clericus-notarius (officiëel schrijver-secretaris) bij de curia Brugensis (het bisschoppelijk hof), waar de officiële stukken in naam van de bisschop van Doornik, Guido de Bolonia (van Boulogne) (1301-1324) de latere prinsbisschop van Kamerijk, werden opgemaakt.

Wat zal hij veel geschreven hebben in sierlijke gothische let-ters : akten voor al wat er op kerkelijk gebied gebeurde, benoemingen en visitaties, antwoorden op vragen om relieken en aflaten, documenten der wijdingen van kerken en kapellen, van altaren en beelden, van oorkonden die hij met zijn kunstige handtekening ondertekende en met rode lak aan een zijden koord bezegelde in naam van de bisschop ()).

Het scriptorium bij de oude Sint-Donaaskerk was jarenlang zijn werkkamer. In zijn vrije tijd schreef hij voor zichzelf gans het brevier af in gothische bastarda met rubrieken (in rode inkt) en initialen met paars, rood of blauw filigraanwerk. Van dat boek hield hij veel en hij zal het bij testament aan Mevrouw Agnes van Boonem ()), de grote weldoenster van de Sint-Salvatorskerk, schenken :

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 93, f° 6 vo, 1318 sabb. post festum Marie Magdalene : "Quintinus de Ostkerca, clericus, curie Brugensis notarius".

))) Boonem was een heerlijkheid te Sint-Kruis en Sint-Katarine onder Damme. Die familie stond in de 13de en 14de eeuw te Brugge in groot aanzien.

zij kon erover beschikken zoals zij wilde, het zelf gebruiken of aan een clericus schenken ()).

Maar er kwam verandering : hij werd rond 1329 benoemd tot kanunnik "Onser Vrouwen" te Brugge ()).
Zeer vroeg in de morgen zong hij met de andere leden van het kapittel de metten in die prachtigste van alle Brugse kerken; dan volgden gedurende de dag de andere getijden : primen, tertsen, sexten, nonen, en 's avonds vespers en completen. Zeker 's winters was het koud in die grote kerk, maar dan droegen de kanunniken een lange mantel met warme zware bonten schouderjaal, staken hun handen diep in het almutium en plaatsten hun voeten op een pot met smeulende houtskool ()).

In datzelfde jaar 1329 schonk Johan die Vlaminc heel wat land met huizen en boomgaarden, gelegen in 's Camerlinx Ambacht in de prochie van Slipen, aan de kannunik van O.-L.-Vrouw, mits een jaarlijkse rente ()).

Einde 1332 werd hij pastoor van Sint-Salvatorsparochie ()) : een zware en belangrijke taak in het bruisende, kosmopolitische Brugge van die tijd met zijn wereldbereisde kooplieden, zijn grote schilders, zilversmeden, tapijtwevers, zijn gilden en ambachten, zijn geleerden, maar ook met zijn armen, zijn vele blinden, dulle lieden, melaatsen en pestlijders ()).

Ook wordt hij er koorrector van het kapittel der kanunniken ()). Zoals in vele parochies (o.a. O.-L.-Vrouw te Brugge, in Oostkerke en Dudzele) waren er meerdere pastoors : Quinten was pastoor samen met Petrus Galoubi; elk zorgde voor een deel (een portie) van het parochiaal grondgebied ()).

))) "Lego domiville Agnete de Boonem Breviarium meum et diurnale, que proprio manu mea scripsi ad disponendum cum eisdem prout sue placuerit voluntati".

BAB, Archief St.-Salvator, A 94, papieren renteboek, f° CXXI, oktober 1344, sabb. ante festum S. Luce. Codiciel.

))) BAB, Archief St.-Salvator, f° 156 vo, 1329, tsaterdaghes naer Meyedagh : "Den Heere Quintine van Oostkerke, canonic van Onser Vrouwen in Br."

))) Een "almuis" of "almucia" was oorspronkelijk een hoofdbedekking in de vorm van een muts voor de oudere kanunniken. Daaraan hing een kaproen of capuchon voor de jongeren. Van de 13de eeuw af was deze uit bont vervaardigd. Later werd het als insigne op de arm gedragen (tot vóór het concilie nog bij Norbertijnen en sommige Franse kanunniken). Tegenwoordig wordt dit vervangen door de mozzetta, een schoudermantel met kapje. De woorden "muts" en "aalmoezenier" zijn van almutium afgeleid.

))) De heer René De Keyser maakte ons attent op die rentebrief en bezorgde ons een kopie. O.C.M.W., Brugge, Fonds Begijnhof. Oorkonde 116. Anno 1329.

))) BAB, Archief St.-Salvator, 305 vo, 4 december 1332 "Quintinus de Oostkerke, presbyter, curatus parrochialis ecclesie Sancti Salvatoris Brugensis".

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 93 en A 94.

Vele malen wordt de "presbyter curatus parrochialis" vermeld, o.a.

1333 feria 2 ante navitatem B.M.V. (A 93 f° 27 vo; A 94 f° 53 ro) 5 oktober indic. 1 (A 93, f° 72 vo)

fer. 6 ante festum Sancti Mathie

1336 fer 6 post Nativitatem Domini

1342 15 september

1343 10 januari indic. 12. Pd. Clementis VI anno 2, notariële akte

15 septembris

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, f° LIII ro, 1333 feria 6 ante festum B. Mathie. Quintinus rector chori communitatis et curatus sancti Salvatoris.

A 93, f° LI ro, 1341 juni 22, indic. IX, Benedicti XII anno VII.

Quintinus tunc temporis rector.

A 93, f° LII vo, 1333 feria 2 ante navitatem Sancti Johannis Baptistae.

Rector chori et curatus Sancti Salvatoris.

A 93, f° 722 vo, 1333 5 octobris, indic. 1 :

Quintinus de Oostkerke rector chori et curatus.

))) BAB, Archief St.-Salvator, A(9) 94, f° 82 vo, feria 6 post navitatem Domini : "Petrus Galoubi et Quintinus de Oostkerk, curati".

Hij gaat nu wonen vlak bij de kerk in de "Zilverinstrate" (). Na een tiental jaren pastoorschap werd ook hij stilaan oud en ziekelijk. Zijn huishoudster Elisabeth en haar oude moeder Katherine van den Beseine hadden vele zorgen met hem. Maar hij was hen zeer dankbaar. Katherine beloofde hij het beste deel van zijn klederen, o.a. een prachtig gevoerde mantel voor haar vele moeite en zorg bij dag en nacht ().

Aan haar dochter, zijn huishoudster Elisabeth, schonk hij naast haar loon, het zware eikenhouten bed waarin zij sliep met al de dekens, twee paar lakens en het kussen, op voorwaarde dat zij voor hem bleef zorgen "zolang hij zou leven onder de mensen, en niet op een andere plaats" ().

Pastoor van Oostkerke vergat ook Sint-Kwinten, zijn heilige patroon en de patroon van zijn geboortedorp, niet. Hij wilde dat Sint-Quintinus met speciale luister op zijn naamfeest (31 oktober) zou gevierd worden, met dezelfde luister als dat van Sint-Niklaas ! Het zou een duplex worden, d.w.z. een feest met negen lezingen (o.a. het leven van Sint-Quintinus) in de metten, met plechtig gezongen vespers op de vooravond, met solemnele hoogmis, enz. En daarbij verlangde hij dat er door de kanunniken en het koor plechtig met rijk geborduurde koorkappen, met zangers en voorafgegaan door het zilveren kruis een processie zou worden gehouden; enkel de aanwezigen zouden genieten van de jaarlijkse distributie ().

Jammer dat Sint-Quintinus' naamfeest op een moeilijke dag (31 oktober) viel. Het feest van Allerheiligen (1 november) met zijn eerste vespers op de vooravond heeft altijd Sint-Quintinus in de verdrukking gebracht, sedert het hoogfeest met vigiliedag (d.w.z. met vasten en vleesderven !) door paus Gregorius IV in 834 of 835 werd ingesteld. Zo zette het de domper op alle grote volkse viering in Oostkerke en elders.

Pastoor Quintin van Oostkerke verlangde een prachtige hoogmis, maar ... wilde ook dat de vigiliemis van Allerheiligen doorging ().

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 93, f° LIX vo 1349, 23 oustmaend.

"Inde Zilverinstrate ande zuudsede vander strate naesten Ser Gherardo huuse van tsox op een zijde ... op den kerkeland van Sint Salvator".

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, f° 121 ro (midden van de folio).

Codiciel bij zijn testament bij zijn testament, oktober 1344 "Do, lego Katherine dicte van den beseine, melius pars vestium mearum, preter unum cum foderatura ejusdem, et quinque gross. tornaven pro pena, diligentia ac labore quos sepius sustnuit et adhuc sustinet cotidie me custodiende et mecum nocte qualibet vigilando".

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, f° 121 ro (midden van de folio)

"Item do, lego Elisabeth ancilla mee, filie dicte Katharina, ultra mercedem sui servitii, lectum cum suis pertinentiis, super quo ipsa ancilla solet dormire in domo mea, videlicet cum duobus paribus lenteaminum, culcitra et unum pulvinari, sub tali conditione, quod ipse remaneat in servitio meo fideliter, quamdiu vixero in humanis et non alias.

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, f° 121, Codiciel van Quinten van Oostkerke, okt. 1334, sabb. ante S. Luce:

"Do, lego communi ecclesiae sancti Salvatoris predicte quinque solidos parisiens, annui et perpetui redditus pro processione quolibet anno perpetue in profesto Sancti Quintini ad vespervas faciendo et presentibus tantum distribuende".

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, f° 56 vo.

"Item ad habendum duplex festum in die neati Quintini, do, lego communitati predicte (S. Salvator), dummodo celebrent et teneant immediate de festo duplici precedente, hoc tamen salvo, quod missa de vigilia omnium sanctorum nullatenus ommitatur.

BAB, Archief St.-Salvator, A 94, Codiciel, f° 88 ro :

"Do, lego communitati sancti Salvatoris predicte quinque solidos parisien. Annua et perpetua redditus pro assione quolibet anno perpetuae festo sancti Quintini ad vespervas faciendo et presentibus tantum distribuendo".

Pastoor Quintin de Kersghietere had ook een grote devotie tot Sint-Jan de Doper en Sint-Katharina. Hij wilde dan ook dat op Sint-Jansavond midden in de zomer, wanneer overal (in Zuid West-Vlaanderen tot in de jaren 1950) grote vuren werden onstoken, de klokken zouden luiden, het orgel (in 1300 !) tijdens de diensten zou spelen en veel kaarsen zouden branden. Sint-Jansavond en het feest van Sint-Katharina moesten gevierd worden met dezelfde luister als Dertiendag (Driekoningen) ()).

Reeds in 1346 (11 sporcle : 11 februari) had Quintin den Kersghietere, prochiepape van Sint-Salvators, een rente geschonken aan de aloude en bloeiende broederschap van St.-Katharina en St.-Barbara in zijn parochiekerk. (Over de geschiedenis van die confrerie zou een boek te schrijven zijn !)

Die rente rustte "op een huis staend in de Zilverin strate te Brugghe, daer wilen (dus hij was in 1346 overleden) de heer Quinten, prochiepape van Sint Salvators, wonende was in zyn laetste lyf"()).

De uitvoerders van zijn testament waren Quintin van Oostkerke, prochiepape van Orscamp (Oostkamp), zijn neef, Johannes de Zalande (van Zeeland ?), en Johannes de Burghgrave, capelane in de kerke van Sinte Salvators te Brugghe, priesters, Johannes de Blawere en Clais de Kersghietere (waarschijnlijk een familielid) als kerckmeesters. Het werd met een zegel verzegeld door "den here Raesse, prochiepape van Sinte Cruus ende zeghelare int hof te Brugghe", maar de zegels zijn verdwenen. (Zoals in veel gevallen knipten verzamelaars die er af).

In 1341 zal de pastoor zijn testament laten opmaken, aangezien de codicel die datum heeft. De notariële akte zelf van het testament is van 24 oktober 1345 ()).

Naast het vele dat reeds vermeld werd, schonk hij nog aan zijn dienaren van zijn klederen en geld volgens goeddunken van zijn testamentuitvoerders ()).

En mevrouw van Boneem, de grote weldoenster van de kerk en .. waarschijnlijk ook van de pastoor, moest toezien dat alle schulden werden betaald en vereffend door de testamentuitvoerders.

))) BAB, Archief St.-Salvator, S. 344, nr. 8, perkament, 1346, 11 sporcle.

Bezet vanden pastoor Quentin de Kersshietere tot laste van de kerckmeesters van te luyden op St Jansavont mitsomers en op s. Catalynedagh, metten orgel te spelen en twasch te leveren gelyck sy doen op derthiendagh.

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 77, nr. 8, 11 sporcle 1346.

Charters van het broederschap van St.-Katharina en Barbara.

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 93, f° 55 vo -59 ro, papier, Censuale = 1372, Testament van 1341 en 1342, indic. decime mensis septembris.

"Pontificatus Clementis VI, anno primo, Johannes dictu Moerlike, junior, Tornacens. dyoc. publ. imperiali auctoritate notarius.

BAB, Archief St.-Salvator, A 94. f° 119 ro tot 121 vo, perkament, Censuale, Notariële akte.

Testamentum Quintini dicti de Oostkerke, curatus eccl. S. Salvatoris Brug.

Istrumentum Notar. van 24 oktober 1345 (Copie).

Het codicel is van zaterdag vóór Sint Lucas 1344 (oktober)

1344 sabb. ante festum S. Lucae.

BAB, Archief St.-Salvator, A 93, f° 55 vo -59ro.

1342, indic. X-sept. Clementis VI anno primo.

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, f° 121 ro.

"Item do, lego famulo meo, quicumque fuerat, qui michi serviet tempore decessus mei, unum de minus valentibus supertunicalibus meis cum foratura ejusdem, et tantum in sicca pecunia, quantum executoribus meis secundum quantitatem laborum suorum visum fuerit expedire".

Aan de infirmerie van het Sint-Obrechtshospitaal schenkt hij een geldsom ()).

Voor Sint-Juliaan maakte hij een fondatie van bedden ()).

Aan Hugo, de zoon van Jan, de kleizoon van Coppen, die in de Moerstraat woonde, schonk hij het pronkstuk van zijn huis, een kast of koffer, die na zijn dood als archiefkast (?) in de St.-Salvatorskerk moest worden geplaatst op een voornamen plaats in het koor ()).

Ook zijn neef Quintinus van Oostkerke, de pastoor van Orscamp (Oostkamp) vergat hij niet en schonk hem zijn boeken : de Synodale Constituties, zijn Zondagsermoenen, en al de andere traktaten over theologie en moraal, zijn Brito, de Quarta Sententia, een boek over de eigenschappen van de stoffen, enz. en dat alles in handschrift (!), soms met mooie miniaturen versierd ()).

In sporcle 1346 spreekt men van "wilen den heere Quintine". Vóór die datum is hij dus gestorven.

Hij koos zelf zijn laatste rustplaats in de St.-Salvatorskerk : in het koor, ten noorden van het graf van "Magister Arnulphus,, quondam curatus S. Salvatoris", dus bij zijn voorganger-pastoor.

Pastoor Quintinus van Oostkerke beleefde van dichtbij de grote gebeurtenissen van de geschiedenis van Vlaanderen : de strijd van het Vrije en Brugge tegen de koning van Frankrijk met de Brugse Metten en de Guldensporenslag (1302), de terugkomst van de tachtigjarige graaf Guido en de ballingschap van zijn twee zonen als gijzelaars te Parijs, de slag op de Pevelenberg in 1304 (O.-L.-Vrouw van de Potterie), de stichting van kapel en godshuis voor blinden (1305), de eerste generale processie van het H. Bloed (1311), de overstroming van het Begijnhof (1314), de instorting van de toren van Sint-Donaas (1346), de stichting van het Kartuizersklooster op St.-Kruis (1318), de vestiging van het Magistraat van het Vrije binnen de stad (1322), de belegering en plundering van Sluis door de Bruggelingen (1323), de strijd tussen Brugge en Gent (1325), het uitdelven van het Minnewater en een deel van de Gentse vaart (1331), de brand van Diksmuide (1333), de Sint-Clemensstorm in 1334, waarbij O.L.-Vrouw-van-Scarphout (Blankenberge) en O.-L.-Vrouw-ter-Streep (Oostende) door de zee werden verzwolgen, de slag van Kadzand (1336) met de vele doden uit Damme en omstreken

---

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, f° 121 ro.

"Item volo, mando et ordino quod si aliquis laborem aliquem, dignos alicujus mervedis faceret pro me vel nomine meo, quod exequutores meis in meo principali testamento contenti, de consilio dicti domicelle Agnetis de Boneem hujusmodi mercedem solvant integraliter et ad plenum.

Item firmarie hospitalis sancti Oberti duodecim denarios grossos tornacen". (A 94, f° 56 vo).

))) BAB, Archief St.-Salvator, Papieren renteboek. Testament van 1341, f° 119 en 120.

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, Codiciel, f° 58 ro.

"Item do, lego Hugoni, filio Johannis, filii Coppini de Moerstrate hugutium meum ad utendum quamdiu vitam duxerit in humanis; et post vitam suam volo et ordino, quod dictum hughutum haberet communitas ecclesie sancti Salvatoris, et quamdiu durare possit remaneat in eadem, et quod ponatur in parte notabili chori dicte ecclesie".

))) BAB, Archief St.-Salvator, A 94, codiciel, f° 59 ro.

"Item do, lego domino Quintino, curato parochiali ecclesie de Orscamp, nepoti meo, librum meum Constitutionum Synodaliu et librum meum Sermonum dominivalium, ac omnes et singulos alios tractatus, spectantes ad dictos sermones, Britonem meum, Quartam Sententiam, librum meum de proprietatibus rerum".

(o.a. Jan van Moerkerke en Jan van Meetkerke), de tijd van Artevelde, de zeeslag van 23 juni 1340 waar minstens 10.000 mensen stierven. Hij kende hongersnood met bijna 2000 doden in Brugge (1316) en pest, halsrechten en moorden, kerkelijke ban en excommunicatie...

Die grote zoon van Oostkerke beleefde in de eerste helft van de 14de eeuw een zeer bewogen tijd.

Hij verdient groter bekendheid in de streek waar hij vandaan kwam, en een beeld of gedenkplaat in het dorp waar hij geboren werd ()).

))) Jammer genoeg werden vele nummers van het archief St.-Salvator veranderd (waarschijnlijk door professor Eg. Strubbe bij het ordenen van het archief) en bestaat er geen concordantie.

Kanunnik Duclos, de niet-genoege-geprezen pluizer van het bisschoppelijk archief, maakte pastoor Opedrinck, de geschiedschrijver van onze polderdorpen der Oostkust, van Knokke en Heist, van Hoeke en Westkapelle, van Damme en Oostkerke, attent op deze merkwaardige figuur, waarover gelukkig nog heel wat gegevens te vinden zijn.

Duclos uitte ook de wens dat het testament van pastoor Quintin van Oostkerke zou worden uitgegeven; het was te interessant, en "très étendu et très généreux".

Enkele jaren geleden vroeg de heer René de Keyser mij of ik niets kon vinden over deze grote Oostkerkenaar. Hiermede hoop ik aan die vraag te voldoen.

Naschrift bij het artikel over Quintinus van Oostkerke

R. De Keyser

In bovenstaande bijdrage heeft E.H. J.G.M. Van den Heuvel in zijn eigen gemoedelijke verteltrant ons het leven geschetst van Quintinus de Keirsghietere van Oostkerke, die in de eerste helft van de veertiende eeuw te Brugge benoemd werd respectievelijk als kanunnik van de O.-L.-Vrouwekerk en als pastoor in de St.-Salvatorskerk. Steunende op vele bewaard gebleven archiefteksten, die hij met veel geduld en kennis heeft doorgenomen, krijgen wij een overzicht van het rijk gevulde leven van een hoogstaande en geleerde priester, inboorling van Oostkerke.

Er bestaat geen twijfel, E.H. J.G.M. Van den Heuvel bewijst aan de hand van vaststaande bronnen, dat Quintinus van Oostkerke ook Quintinus de Kersghietere genoemd werd. Ik meen dat dit feit niet totaal uitsluit dat Quintinus de Kersghietere toch kan behoord hebben tot de herenfamilie "van Oostkerke". Daarom wil ik hier een bedenking aan toevoegen : die dubbelnaam doet mij ook denken aan Pieter Bladelin, bijgenaamd de Leestmaker, en heer van Middelburg in de 15de eeuw. De naam de Kersghietere zou een lapnaam of een beroepsnaam of een bijnaam zijn van één of meerdere leden van de familie "van Oostkerke".

Een vermelding van Quintinus van Oostkerke komt ook voor in het oudst bekende leenboek van de burg van Brugge van omstreeks 1330 ()). Volgens dit register bezat Louis van Oostkerke een leen op Oostkerke, groot 7,5 gemeten, met 6 achterlenen, samen groot 20,5 gemeten ()). Na de dood van van Louis van Oostkerke zou dit leen geërfd zijn door Quintinus, broeder van Louis van Oostkerke. Quintin zou als opvolger Claeyns gehad hebben, zoon van Louis van Oostkerke. Claeyns van Oostkerke moet dit leen op een onbekend tijdstip verkocht hebben aan Claeyns Cattin. De heer Luc Janssens deelde mij mede dat Claeyns Cattin dit leen op 15 juli 1357 verkocht heeft aan Diederic de Maerschalk ()). Louis van Oostkerke komt voor in de bronnen vanaf 1306 tot 1322. Hij verwierf in 1316 het ammanschap van Oostkerke ambacht. Hij was zeker overleden in 1336, vermits zijn weduwe en zijn kinderen daar vermeld worden. Hij werd in het leen van het ammanschap en het leen van 10 gemeten met het hof van Oostkerke opgevolgd door zijn zoon Claeyns van Oostkerke. Deze laatste wordt bij

---

))) ARAB, Rekenkamer nr. 45925, Reg. lenen Burg Brugge ca. 1330, f° 32.

))) Zie ook R. De Keyser, Het kasteel van Oostkerke, Beernem, 1984, pp. 21-23.

))) Th. de Limbourg Sturum. Cart. Louis de Male, deel 2, p. 264, regist 1074.

mijn weten voor het laatst vermeld in 1375.

Volgens bovenstaande gegevens meen ik dat het mogelijk is dat Quintin van Oostkerke die het leen van 7,5 gemet erfde van zijn broeder Louis van Oostkerke dezelfde is als Quintinus de Kersgietere van Oostkerke die pastoor werd in St.-Salvators.

Het familielid Claeys de Kersghier dat vermeld wordt in 1346 zou zelfs Claeys van Oostkerke kunnen zijn, de zoon van Louis van Oostkerke. Wij kunnen nog verder doordenken : Quintinus van Oostkerke, pastoor van Oostkamp in 1345, is waarschijnlijk een zoon van een broeder van Quintinus de pastoor van St.-Salvators, waarvoor de pastoor van St.-Salvators bij de geboorte het peterschap kan hebben aanvaard.

Louis van Oostkerke overleed tussen 1322 en 1336. In 1332 schonk "den here Quintin van Oostkerke" 12 pd. aan het St.-Janshospitaal te Brugge ()). Het kwam wel meer voor dat bij het overlijden van een familielid door de naaste familie een schenking werd gedaan aan een klooster of een andere kerkelijke instelling. Misschien is Louis van Oostkerke overleden in 1332 of kort daarvoor.

Tenslotte is aan een oorkonde uit 1334 van het St.-Janshospitaal te Brugge ook het zegel bewaard van Quintinus van Oostkerke, pastoor van de St.-Salvatorskerk bewaard gebleven, waarop een manshoofd met een nimbus is afgebeeld ()). Het lijkt geen twijfel, het zegel stelt zijn patroon, St.-Quintinus, voor. De doopnaam Quintinus is ons in de familie "van Oostkerke" alleen bekend voor de pastoor van St.-Salvators en voor de pastoor van Oostkamp, niettegenstaande St.-Quintinus de parochiepatroon is van Oostkerke.

In de laatste helft van de 13de eeuw, wanneer de pastoor van St.-Salvator geboren werd, leefde en schreef Jacob van Maerlant te Damme. J. van Maerlant heeft in zijn "Spieghel Historiaal" onder andere, misschien voor het eerst in de volkstaal, ook het leven beschreven van St.-Quintinus, en zou invloed kunnen gehad hebben op de naamgeving te Oostkerke.

))) RAB, Sint-Jan rolrekening, aanwinstennummer 1906.

))) ARAB, Zegelverzameling, nr. 12653.